

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

Creative Leadership of The Basic Education Level School Administrators Rattaphum
District Under Songkhla Primary Educational Service Area Office 2

พิไลดดา ดวงจันทร์^{*1} และสมหญิง จันทฤทธิ์²

Piladda Duangchan^{*1} and Somying Chantruthai²

^{*1-2}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

^{*1-2}Education Administration program Faculty of Education, Bangkokthonburi University

email: piladda.dch20@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามการประเมินของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและเครือข่ายในสังกัด การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 318 คนกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 175 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิวิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน (1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือ (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน และการมีความคิดสร้างสรรค์ และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามการประเมินของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและเครือข่ายในสังกัดโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study creative leadership of basic education level school administrators Rattaphum district under Songkhla primary Educational service area office 2; and 2) to compare creative leadership of basic education level school administrators Rattaphum district under Songkhla primary Educational service area office 2, classified by work experiences and network of school. This research was a survey research. Population were 318 teachers in basic education level Rattaphum district under Songkhla primary Educational service area office 2. The sample size were 175 teachers

determined as the table of Krejcie & Morgan and stratified random sampling method. The research methods were; (1) review literature and related research, (2) create research tools, (3) collect data, and (4) analyze data. The instrument was questionnaire consist of 5 levels rating scale. The data were analyzed by descriptive statistics including, percentage, mean, Standard Deviation and One-way ANOVA.

The results of research were found that: 1) creative leadership of basic education level school administrators Rattaphum district under Songkhla primary Educational service area office 2, overall and aspect were at high level, ordered by descending were the aspects of Visionary, Teamwork, Creative Thinking and 2) comparison creative leadership of school administrators under Songkhla primary Educational service area office 2, classified by work experiences and network of school. According to the evaluation of teachers in basic education level Rattaphum district with different working experiences and different network school were not difference.

Keywords: Creative Leadership, Administrators, Songkhla Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

“การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรม ของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมี พลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดย ตลอด” พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ ในวันที่ 27 กรกฎาคม 2554 (โพสท์ทูเดย์, 2558) จากพระบรมราโชวาทจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบันที่ประเทศที่มีความเจริญมั่นคงทาง เศรษฐกิจและสังคม ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมากพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดทำงานการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 5)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญ ปัจจุบันการบริหารองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน ต่างเล็งเห็น ความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องทำการพัฒนาหรือปรับปรุง วิธีการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลและ ประหยัดสูงสุด เพื่อจะได้เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงานแก่องค์กรให้มากขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นผลดีต่อองค์กร นั้นโดยตรงแล้วยังทำให้องค์กรสามารถปรับตัวรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้ อย่างเหมาะสม (เกศสรินทร์ ตรีเดช, 2552: 1)

จากรายงานสรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร (SWOT Analysis) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน สังกัด สพป.สงขลา เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2563 ในภาพรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ระดับประเทศ ทั้งนี้เนื่องจาก นโยบายการบริหารจัดการด้านทรัพยากรบุคคลที่ไม่ชัดเจน สถานศึกษาบางส่วนมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอกอยู่ในระดับปรับปรุง คุณภาพของผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกันมาก ผู้เรียนขาดทักษะในการคิด วิเคราะห์และคิดไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อ่านไม่คล่องเขียนไม่ได้ต่ำกว่าเป้าหมาย และ ผลการวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนางานไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษานอกจากนี้ การบริหาร ยังขาดความรู้ทักษะประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีและการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่โดยโรงเรียนมีการบริหารจัดการ จัดการตามเชิงกลยุทธ์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2, 2562: 13-12)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การบริการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จะต้องได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้มีความสามารถในการนำองค์กรสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ใหทันต่อสภาพปัจจุบัน กล่าวคือ การเป็นผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์ การเป็นผู้นำการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำของผู้นำ การเป็นผู้นำมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งเป็นคุณลักษณะของการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั่นเอง

ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งเป็นการตอบสนองนโยบายและสามารถพัฒนางานเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามการประเมินของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัด

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่สังกัดเครือข่ายต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 5 องค์ประกอบ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 3) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 4) การมีความคิดสร้างสรรค์ และ 5) การทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 318 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ปีการศึกษา 2564 กำหนดโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับนัยสำคัญร้อยละ 95 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 คนและใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

2. เครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน ประกอบด้วย ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และเครือข่าย ประกอบด้วย 4 เครือข่าย ได้แก่ กำแพงเพชร บ้านเขาพระ คูหาสัมพันธ์ และท่าชะมวงสามัคคี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ปีการศึกษา 2564 คำถาม 5 ด้าน ดังนี้ การมีวิสัยทัศน์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การมีความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนค่า (Rating scale) 5 ระดับของ Likert (1976: 247)

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำข้อมูลมากำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา เรื่อง ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

3.3 สร้างแบบทดสอบตามกรอบแนวคิดของการศึกษาแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเสนอแนะแนวทางและแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่ถูกต้อง

3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและได้รับการปรับปรุงข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์

3.5 นำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ .50 ขึ้นไป (กรมวิชากร, 2545: 65) ค่าความสอดคล้องที่ได้อยู่ระหว่าง .67 - 1.00

3.6 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (1990: 161) พิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) เท่ากับ .96

3.7 ผลที่ได้นำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อขอความเห็นชอบ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำสารนิพนธ์จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึงผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 175 ฉบับ

4.3 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและเครือข่าย คำนวณหาร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ใน 5 องค์ประกอบได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การมีความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกันโดยใช้สถิติพื้นฐาน เฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามการประเมินของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์การทำงานและเครือข่ายในสังกัด

5.4 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามการประเมินของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและเครือข่ายทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

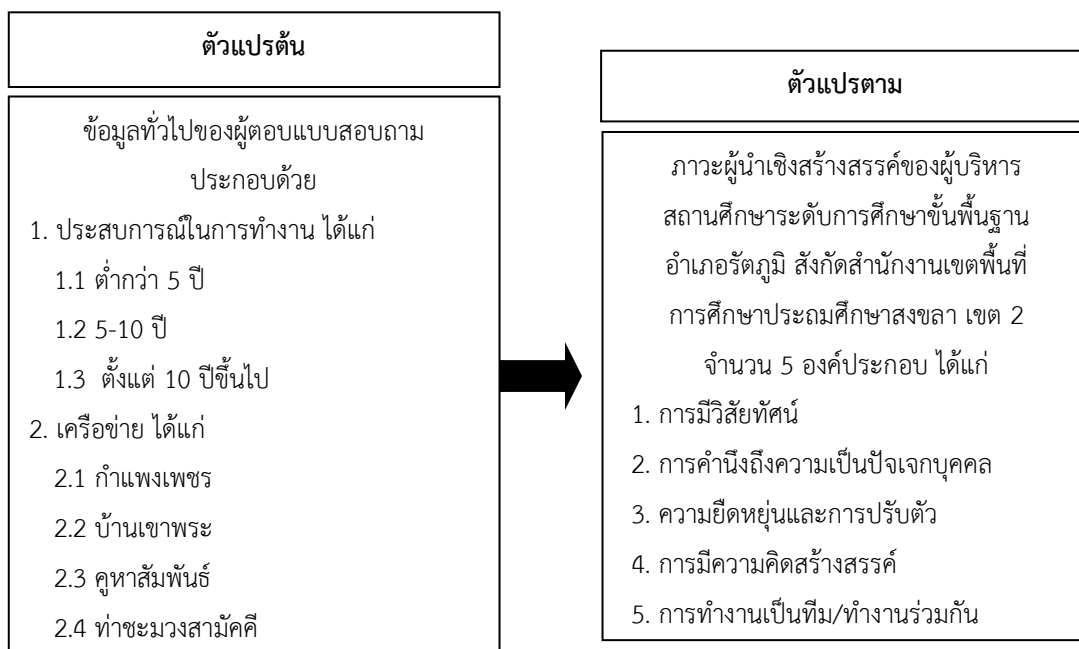
2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1990: 202-204)

6.2 สถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) ความถี่ 2) ร้อยละ 3) ค่าเฉลี่ย และ 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติ One-way ANOVA: F-test

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์จากแนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์จากแนวคิดของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2546: 47) ได้ 5 องค์ประกอบมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี มีจำนวนมากที่สุด และเครือข่ายท่าชะมวงสามัคคีมีจำนวนครูผู้สอนมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน การมีความคิดสร้างสรรค์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และความยืดหยุ่นและการปรับตัวตามลำดับ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 การสร้างวิสัยทัศน์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความสามารถในการสื่อสารต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตระหนักและเห็นคุณค่าเพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน รองลงมา คือ มีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด และมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายจัดการสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดตามวิสัยทัศน์อย่างเป็นรูปธรรม

2.2 การทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ทีมงานมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ มีการวางแผนการพัฒนากิจการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และทีมงานอย่างต่อเนื่อง และมีความคิดริเริ่มนำสิ่งและวิธีการแปลกใหม่ มาใช้ในการวางแผน การปฏิบัติงานและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีทักษะและความสามารถในการประสาน ติดต่อ สื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาในแต่ละทีมงานได้อย่างหลากหลายและทันต่อเวลา

2.3 การมีความคิดสร้างสรรค์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีทักษะและความสามารถในการบูรณาการวิธีการทำงานที่หลากหลายโดยอาศัยการเชื่อมโยงจากความรู้และประสบการณ์เดิมอย่างสร้างสรรค์ รองลงมา คือ ส่งเสริมบรรยากาศแห่งการค้นคว้า การประดิษฐ์คิดค้น การทดลองและกล้าคิดกล้าทำในสิ่งใหม่ และมีทักษะการตัดสินใจที่รอบคอบ ซึ่งผ่านการคิดและแก้ปัญหาในการทำงานอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานเหตุผลและผล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความคิดริเริ่ม นำสิ่งและวิธีการแปลกใหม่ มาใช้ในการวางแผน การปฏิบัติงานและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

2.4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ข้อ ได้แก่ รับฟังเรื่องราว ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงานด้วยความสนใจ และมีการแนะนำและให้คำปรึกษาอย่างมีส่วนร่วมที่เน้นการพัฒนาช่วยเหลือและสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา รองลงมา คือ สร้างแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับ ผู้ใต้บังคับบัญชาในการพัฒนากระบวนการเรียน การสอนตามความถนัดและความสนใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

2.5 ความยืดหยุ่นและการปรับตัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ข้อ ได้แก่ มอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบและมอบอำนาจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ไม่ขัดต่อกฎและระเบียบทางราชการ และมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขกฎและระเบียบ วิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร รองลงมา คือ มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานด้วยวิธีที่ หลากหลาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่แตกต่างของ ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และ สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดหาวิธีการที่ใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการประเมินของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและเครือข่าย โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบการประเมินของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบการประเมินของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามเครือข่าย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การประเมินของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกัน การมีความคิดสร้างสรรค์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และความยืดหยุ่นและการปรับตัว ตามลำดับ จากผลการวิจัยนี้ทำให้เห็นถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 เป็นที่พึงประสงค์ ผลจากองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมองภาพแห่งความสำเร็จไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดย มีการประชุมวางแผน การวิเคราะห์ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อกำหนดทิศทางในการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนตามความเหมาะสมในภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การปรับปรุงและแก้ไขงานภายใต้การสื่อสารระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริวรรณ คำภูเงิน (2561: 561) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเวียงสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ และเกณฑ์ กฐินเทศ (2562: 86) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ แต่แตกต่างกับการศึกษาของกฤษพล อัมระนันท์ (2559: 91) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามการประเมินของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัด ได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรัตนภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามประสบการณ์ในการทำงานของครูผู้สอน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนทุกระดับประสบการณ์ใน

การทำงานประเมินว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัดในอำเภอรัตถุมิ มีการประชุมวางแผนร่วมกัน การดำเนินงานและวางแผนเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ดำเนินไปตามขั้นตอนที่ชัดเจน เน้นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทำให้ลดช่องว่างระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งผลให้ครูผู้สอนมองเห็นถึงการบริหารงานอย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและเกิดการยอมรับ ตรงกับงานวิจัยของศิริวรรณ คำภูเงิน (2561: 561) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเวียงสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเวียงสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงรายไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ กฤษพล อัมระนันท์ (2559: 91) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่วงก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่วงก์ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูจำแนก ตามประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันมีระดับความคิดเห็นโดยรวมไม่ต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอรัตถุมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ตามเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัดต่างกัน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพและบริบทของโรงเรียน แต่ละเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัดในอำเภอรัตถุมิทั้ง 4 เครือข่ายตั้งอยู่ในอำเภอเดียวกันและอยู่ในระแวกใกล้เคียงกัน นอกจากบริบทที่กล่าวมาแล้ว การบริหารงานของผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งประธานเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัดแต่ละเครือข่าย จะทำหน้าที่ในการบริหารงานภายในเครือข่ายที่รับผิดชอบโดยประชุม วิเคราะห์วางแผนร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัดก่อนที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบ การวางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เน้นการทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกันจึงเริ่มจากผู้บริหาร เมื่อผู้บริหารถ่ายทอดการทำงานไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาจึงเกิดภาพการทำงานแบบมีส่วนร่วมซึ่งเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัดนอกจากการบริหารงานไปในทิศทางเดียวกันแล้วยังร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไปสู่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ครูผู้สอนแต่ละโรงเรียนภายในเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัดมีความใกล้ชิด เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัด ทำให้เห็นถึงการทำงานร่วมกันจากองค์กรเล็กไปสู่องค์กรใหญ่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อสถานศึกษา จากการประเมินของครูผู้สอนมองเห็นว่าผู้บริหารมีการบริหารเชิงสร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก ทำให้การประเมินของครูผู้สอนภายในเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัดทั้ง 4 เครือข่ายจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ ศุภโชค สาระบุตร (2563: 59) กล่าวถึง กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาว่าเป็นการรวมตัวของสถานศึกษาหลาย ๆ แห่ง มารวมตัวกันเพื่อจุดมุ่งหมายในการพัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบของความร่วมมือโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันมีคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย โดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มเครือข่ายที่ครูผู้สอนสังกัดจากสถานศึกษาที่เป็นหน่วยงานขนาดเล็กกลายเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ซึ่งจะทำให้การทำงานในภาพรวมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ผู้บริหารควรมีการปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดตามวิสัยทัศน์อย่างเป็นรูปธรรม และการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

2. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลผู้บริหารควรมีการปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับการอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

3. ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวผู้บริหารควรเปิดโอกาส รับฟังความคิดเห็น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดหาวิธีการที่ใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน

4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ผู้บริหารควรมีความคิดริเริ่มนำสิ่งและวิธีการแปลกใหม่มาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

5. ด้านการทำงานเป็นทีม/ทำงานร่วมกันมีทักษะและความสามารถในการประสานติดต่อ สื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาในแต่ละทีมงานได้อย่างหลากหลายและทันต่อเวลา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงรุกในรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

2. ควรมีการทำวิจัย เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในภาวะการเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีผลกระทบต่อความยืดหยุ่นและการปรับตัว

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง

กฤษพล อัมระนันท์. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่จางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครสวรรค์:

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

โพสทูเดย์. (2558). *พระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ : ประทีปแห่งการศึกษา*. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก

www.posttoday.com/kingbhumibol/thebelovedking/8.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. (2564). *ศูนย์ข้อมูลทางการศึกษา*. (ออนไลน์).

เข้าถึงข้อมูลจาก <http://www.ska2.go.th/home/index.php>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

เกศสรินทร์ ตรีเดช. (2552). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน*

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น:

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เกศณี กฐินเทศ. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*

ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ศิริวรรณ คำภูเงิน. (2561). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษา*

ตำบลเวียง สันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต.

พะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา.

ศุภโชค สาระบุตร. (2563). *การบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา*. *วารสารบริหารการศึกษาบวบัณฑิต*

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 20(4): 59-66.